

ROMANIA LIBERA

APARE IN TOATE ZILELE

ABONAMENTELE:

In Capitală: Pentru 1 an 30 lei; 6 luni 15 lei; 3 luni 8 lei.
 In District: " 1 an 30 lei; 6 luni 18 lei; 3 luni 10 lei.
 In Străinătate: " 1 an 48 lei; 6 luni 24 lei; 3 luni 12 lei.

Director: D. AUG. LAURIAN

Pentru Abonamente, Anunțuri și Reclame a se adresa:

In România: La administrație, Tipografia Stefan Mihăescu, Strada Covaci, Nr. 14 și la corespondenții ziarului din județe.
 In Paris: La Societe Havas, place de la Bourse, 8.
 In Viena: La Heinrich Schalek, I, Wollzeile, 12, Bioul Central de anunțuri pentru Austro-Ungaria.
 In Hamburg: La Adolf Steiner, Gänsemarkt, No. 58, Bioul de anunțuri pentru Germania.

ANUNCIURILE:

Linia mica pe pagina IV. .... 30 bani.
 Reclama pe pagina II-a 5 lei. | Reclama pe pagina III-a 2 lei.
 Serisoriile nefrancate se refuză.
 Articoli nepublicați nu se inapiază.
 Pentru inserții și reclame, redacția nu este responsabilă.

OBSERVATORIUL METEOROLOGIC

Buletin atmosferic, Joi 3 Ianuare

Elemente climatice	ERI		AZI
	2 ore p.m.	8 ore seră	8 ore dim.
Temperatura aerului la umbra	7.5	3.6	2.6
" " maximă	—	8.4	—
" " minimă	—	4.8	—
" " fără apăriție	7.8	3.3	4.7
Barometrul redus la 0°	745.8	746.5	751.7
Tensiunea vaporilor în milimetri	6.6	5.7	4.9
Umectatea relativă în prezent	86	97	89
Vântul și direcția dominată	N.N.E.	N.N.E.	S.E.
Vântul și direcția medie	3.4	3.4	3.7
Vraporajimene apel	0.0	0.0	0.1
Ploaia	0.0	0.0	Pic.
Actinometrie (0-100)	43.5	—	0.0
Rebulositatea (0-10)	7	10	10

Aspectul zilei de ieri:
 Eri noros, seara ceată, vîntul slab. Astăzi dim. noros, la 8 ore pleoace maruntă vîntul f. slab.

Directorul Observatorului: St. Hepites.

NOTA.—Temperatura este dată în grade centigrade, înălțimea barometrului în milimetri de mercuriu. Înălțimea medie a vîntului este dată în metri pe secundă. Evaporaționarea apelor și ploaia sunt socotite în milimetri de grosime. — Gradul de claritate a cerului se măsoară cu grade actinometrici, socotite 0 grade la întuneric și 100 grade, atunci când cerul ar fi cu desvărsire fără nori și în atmosferă n-ar fi vaporii de apă. Nebulositatea este măsurată de la 0 la 10; cifra 0 înseamnă un cer cu totul senin, iar 10 arată un cer cu desvărsire acoperit de nori.

ȘTIRI TELEGRAFICE

din ziarele străine.

Berlin, 12 Ianuare.

Din cercurile Curții se știe, că printul Albert Victor, fiul mai mare al prințului de Walles va face o vizită la Curtea de aici în luna viitoare.

Paris, 11 Ianuare.

"Temps" spune, că agitația în Cambodja e destul de serioasă. Fratele regelui — poate indemnăt de regele, — a pus mâna pe arme și a atacat postul francez.

Londra, 12 Ianuare.

In Londra nu sunt cunoscuți oficial, dar confidențial contraproponerile proiectate de Franță și Anglia, egață a ajunge cu Franța la o intenție și întrădevele să observă acum o dispoziție mai amicală către Franță și la această schimbare ar fi contribuit și atitudinea presei germane față cu Anglia.

Londra, 12 Ianuare.

"Times" anunță din Tienčin: China și Japonia s-au întâles ca în privința Corei și să pleze la mijlocirea reprezentanților Angliei, Germaniei și Statelor Unite.

Belgrad, 12 Ianuare.

Din Vrancea și Prejupile se anunță mari incursiuni de către Armășii. Au fost ucise mai multe sentinete, comunele Belopole, Pupavat și Kastras, nu departe de tabăra întărâtă de la Samocova, au fost jefuite și mai multă犀ă rănită. Jandarmeria serbă a urmărit pe Armășii până aproape de satele turcesti Recica și Moricic.

Aceste năvâliri cari tot-dă una se cam fac pe Craciun, provocă o mare neliniște într-locuitorii de la graniță. Pentru prima dată și în avâr locuitorii guvernului a dispus să se întărească cordonul de la graniță și a trimis trupe în punctele amenințătoare.

Londra, 12 Ianuare.

Toate foile de dimineață taxează de amici și linistitoare pentru Anglia declaratiile de înaltă politică ale printului Bismarck din sedința de Sâmbătă a Reichstagului german. Numai "Pall Mall Gazette" face o excepție. Acest organ arată p. larg, că discursul lui Bismarck are toate elementele unui raționament franc, îndrăznet și sănătos, dar e absurd de a'l considera de linistitor și plin de considerație pentru guvernul englez. Cancelarul german a accentuat prea mult că toate dificultățile întâmpinate de Germania, cu ocasiunea luării în posesiune a unor teritorii, și ar urmări înfringările engleze. Este evident, că Bismarck e coprinse de idea fixă, că funcționari și supuși englezi împedescă expansiunea germană și vătămășii prestigiu german și că guvernul englez său e slab, său neputincios în încercarea sa de a opri această vătămare. Dece Bismarck amintind, că dacă Anglia va impiedeca pe Germania în Africa și Australia, atunci Germania va supăra pe Anglia în Egipt, sprijinind acolo intenționile Franței și această amenințare și soarta serioasă, căci toate frazele gălăgoase de mai multe, că Anglia nu i-ar fi pășind deloc de toate puterile, sunt grozav de desparte.

Paris, 13 Ianuare.

Ziarul "Matin" publică o depoziție din Saigon, care confirmă, că fratele regelui din Kambozia în unire cu pirata a atacat postul francez din Sambor, unde era o mică garnizonă franceză cu tiralișorii sănătoși. După o apărare crâncenă comandanțul postului și căpitanul soldatii au fost uciși. Guvernatorul din Cochinchina a plecat acolo cu ajutorul.

Londra, 13 Ianuare.

Din Shanghai se anunță cătră "Standard", că regale din Korea este un prizonier Chinezesc, cari vor să aducă la Shanghai, Japonia are de gând să protesteze.

Serviciul telegrafic al "Rom. Lib."

14 Ianuare 1885—3 ore seara.

Berlin, 14 Ianuare.

Ministrul de justiție al Turciei, Hassan Fehmi Pașa, a sosit azi după amiază la Berlin. El s'a coborât la ambasada otomană.

Francfort, 14 Ianuare.

Consilierul de poliție Rumpf care se însemnase în urmăriile făcute în potriva socialistilor, s'a găsit ier seara asasinat înaintea portii domiciliului său. Asasinul nu e cunoscut.

Neapole, 14 Ianuare.

Din cauza timpului urât ce domnește pe Mării, trupele menite să formeze garnizoana din Assab nu vor pleca de către măsura sau poimăne după amiază.

Londra 14 Ianuare.

Niste stiri primite din Corea confirmă linisirea turărilor ce au isbuințat în această țară.

"Standard" nu crede că Germania lău vră hotărâre în privința afacerilor Egiptului înainte de inchiderea Conferinței africane.

Sir Charles Dilke a desemnat, printre cuveniente care se pronunță ier, stirea cum că Germania ar avea de scop să stabilească protecția statutului ei asupra Zanzibarului.

(Havas).

A se vedea ultime stiri pe pagina III-a

București, 3 Ianuare

Urmărind astăzi cu schițarea celor petrecute, în anul 1884, prin cele trei ministerii, cunoscute, un rol atât de însemnat în societatea noastră, și anume, în ministerul de interne, de justiție și de învățământ.

Umbre, întinse se infișează ochiilor, ce privesc astăzi parte a tabloului.

Desbaterile, desfășurate în Camera cu ocazia unei Răspunsurilor la Discursul Tronului, ne-ău cam arătat cum stăm cu administrația.

Atât organismul nostru administrativ, cât și lipsa de oameni pregătiți pentru îngrijirea intereselor comunei, plășet, judecătorul, cât și lipsa unei legi care să statorească condițiunile de intrare, de remanere și de înaintare, în funcțiunile administrative, fac ca acest organ

al Statului să funcționeze destul de rău. Legile nu sunt potrivite cu trebuințele deosebitelor curcuri administrative: funcționarii sunt mai pre tudinți alesi, după considerația electorală; intriga, favoritismul și mizeriile locale sunt aci incubate mai adânc.

Organizarea comunei rurale a început să inspire griji mai tutulor. Alegerea la sat este o minciună; administrația comunală o zăpăceleală; suma de sarcini ce cad, după legiuiri actuale, asupra primarului de sat, el fac mai mult un agent de executare al puterii centrale, de căt un dregător care să poată îngrijii de interesele curat comunală ale localității. De aceea chiar prin rarele comune rurale, unde reșede un proprietar intelligent, care devine primar, chiar pe acolo, multele angarele ale Statului aduc piedică autoritatii comunitatea dă se ocupă de ceea ce interesează în întâiul rînd comuna, și anume: școala, biserică, drumurile, sănătatea, etc.

Generalul Leca, într-o adunare de deputați și de senatori, caracterizează cu mult bun simț, preocupările de proiecte ce vizau la lucrările bătătoare la ochi, de moșturi, și cerea cu stăruință reorganisarea comunelor rurale, cu poliția rurală și cu judecătoria săteanului. Cei ce au trait la țară și cunosc din propria observație cum se petrec lucrurile prin sate, lău aplaudat și aducătei aminte cătă dreptate avea d. C. și amicii săi politici, în propunerile lor de reorganizare comunală.

Dar administrația judecătorilor, cu tot aparatul de zapci, pomocieni, ispravnici, consilieri judecători și comite permanente, care absoarbe sume însemnate din avere publică, dând în schimb un sir de teicăloșii?

Fără indoială că n-am mers, în anul trecut, mai rău de căt în alti ani; poate din contră, pe ier pe colo, pe unde s'a pus măna pe căte-un prefect om de treabă și destotronic, peste căte-un primar ca lumea, administrația a mers mai bine. Dar în sumă, nu ne putem lăuda cu starea administrației. Ea n'a ajuns, atât din lipsa unei legiuiri organice înțelepte, căt și din lipsa personalului trebitor, a fi în Stat acel factor important executiv, care să aducă siguranță, să stimuleze activitatea, să colaboreze la sporirea producției, la întărire și propășirea Statutului prin dezvoltarea sănătoasă a deosebitelor cercuri mici și mari administrative.

Cu nepăsarea care slăbesce forțele noastre vitale, am lăsat aproape totul în confuzie, preoccupându-ne mai mult de interese electorale, așa în căt icoana administrației noastre e foarte intunecată. Mai nimic nu s'a făcut, în anul trecut, pentru întărimarea acestui organ foarte bolnav.

* * *

In justiția nu s'a văzut, de asemenea, mai nici o incercare serioasă, de a face dintr-oasă acel altă, la care să meargă cu incredere tot cetețeanul.

Pentru sătean nu este justiție, în adevăratul înțeles al cuvântului. Tânărul se vede de multe ori osând și executat fără să scie nici de ce, nici când. Căte plângeri n'au venit guvernului despre asemenea fapte, și cu toate asta n'am întărit precupările serioase de a da credință în judecătă tinerului.

Tribunalele și curțile au făcut progrese. Suma de tineri cu studii speciale au făcut ca justiția să fie servită de oameni din ce în ce mai capabili. Dar poziția judecătorului, mai ales de tribunale, fiind prea la discreție ministrului, de multe ori s'au văzut imprecinați influenți stăruind pentru schimbarea judecătorului în ajunul procesului, și mai tot-dă una întâlnim stăruințe prefectorale de a se da tribunalului un președinte electoral. Interpelările adresate, în anul trecut, ministrului justiției, în privința înlocuirii unor magistrați, cu care prilej s'au aruncat cuvinte grave, au dat pe față o parte a răului.

In fine legislația noastră civilă, căte lacune nu are, și procedura căte dificultăți de forme nu pune imprecinațiilor în dobândirea dreptății?

Cine gădită, în guvern și în parlament, să aducă o îndreptare în părțile suferințe ale organismului juridic? Justiția săteanului, asigurarea poziției magistratului și revizuirea codicelui, au rămas încă cestii la ordinea zilei.

* * *

Scoala, după o noastră părere, formând pe om și pe cetățean, are o însemnatate superioară în stat. Individul, familia, societatea, cu gândirele, cu simțimintele, cu deprinderile sale de a lucra, sunt așa cum ni le dă școala. Pentru ca să se întărească, să fie bine lucrat, pentru ca mișcarea industrială să poată începe, pentru ca justiția să aibă bună preoție, pentru ca administrația să dobândească funcționari capabili,

pentru ca țara să se întărească, să propăsească, să fie bine servită și apără, ne trebuie oameni vredni și d'o astfel de lucrare. De unde vom cere pe oameni, inteligenți, morali, patrioți, activi, dacă nu de la școală?

Se pare însă că, în statul nostru, nu s'a înțeles încă pe deplin rolul școală în societate, și legătura strânsă de causalitate dintre densa și progres.

Alt-fel nu ni-am putea explica neîdestulatoarea grije de școală, care susține de atât de multe neajunsuri.

Anul 1884 poate fi binecuvântat căcăt aui isbutit a se folosi de dreptul de grădiniști. Școala, înțeles de căstigat ceva. Fără îndoială, că nu noi vom tagădui creaarea cătorva școale primare, și nici nu vom uită frumoasa sumă hotărâtă pentru dotarea școală a școalelor. Dar puțin, puțin de tot, e ce s'a făcut în raport cu trebuințele societății noastre. Și sunt mulți oameni cari, cunoscând că de slab este acest organism și având conștiința de mari lipsuri din invățământ, au rămas în mirare, când au văzut că se întăriează reformele și creațiile necesare, pentru a se înființa o facultate de teologie...

Vorbind despre cele întimplăteș

D. M. Cogălniceanu: Complot atât zis, care se începe din Senat și va urma și în Cameră; că în Senat sunt oameni maturi și nu se pot surprinde; dar că în Cameră sunt mulți tineri și s-ar putea face ceva.

D. preș. al Consiliului: Meșteșuguri! (ilaritate).

D. M. Cogălniceanu: Meșteșuguri... De aceea am așteptat mai multe zile, ca să las ca onor. Cameră să nu fie surprinsă, să se gândească bine. Onor. d. prim-ministrul a zis că acesta este un complot, l recunosc că este un complot, și în acest complot, atât d. prim-ministrul, că și toți oamenii cari s'au ocupat cu cestuiurile mari ce agită lumea de la 48 și poate chiar după timpul lui Voltaire au luat parte. La 48, la 64, în tot-d'a-una am complotat și că cu d. prim-ministrul. Iată complotul. Complotul este că am voit să păstrăm cesterile seculului al 19-lea; complotul este că vom ca țara noastră, ca o țară europeană, ca societate a cărei laude le-a făcut adineaoară. d. prim-ministrul, să nu cadă victimă unui jug de care toate națiunile s'au scuturat.

Onor. d. prim-ministrul și aduce aminte că la întrebarea facută lui Christos, la acea întrebare Christos a spus un ban și arătând efigia lui Cesar a zis: „dat lui Cesar ce și al lui Cesar și lui Dumnezeu ce și al lui Dumnezeu.” De aceea, de la început declar, că n'am să atac biserică, fiind că mai antren biserica e mama tuturor și al doilea, fiind că biserică reprezintă dogme, ceea ideal cu care pământeni n'au nimic a face, și eu cred că d. prim-ministrul, și mai ales evlaviosul nostru ministru al cultelor (ilaritate), se vor uni cu mine ca să nu confundă biserică cu acel cari trăiesc la umbra bisericii, că să conlunde altarul cu acel cari se îngrașă cu grăsimile altării.

Am asistat cu multă atenție la discuțione urmată în Senat; n'am să adu înaintea d-văstră acea discuție intru căt privesc discuționea între senatori, dar acolo așa fost chemat prelați prin onestitatea lor, prin convicționile lor să apere biserică, Sinodul, drepturile Sinodului, etc., etc.

Am asistat și amvăzut ceva de care'mă părut bine: am văzut, ca semn de respect dat sănților prelați, sărutările de mâni date de evlaviosul nostru ministru al cultelor sănților prelați, și nu cred că ca să să fi sărată în tineretele d-sale atătea măni femeesce căte măni archiheresi a sărată în Senat (Mare ilărătate, aplaude).

D-lor, sărutarea aceasta de măni are un indoit avantaj; intăru, ne asigură iertarea păcatelor și ducerea noastră d'a căt privesc și în rai, și al doilea, asigură d lui ministru opt voti în raiul de pe pământ, în parlament. În adever, acele opt voti aș perdu din valoarea lor de cănd numărul senatorilor a sporit.

D.I. C. Brătianu președintele Consiliului: Grăție nouă, noi l'am sporit.

D. M. Cogălniceanu: D. prim-ministrul zice că d-sa-l'a sporit; aşa e.

Mai e încă alt-ceva; prin acele sărutări se comunică harul lui Dumnezeu, se comunică darul de a legă și desлага și fiind că acest har mi se pare că a trecut și la primul ministru și la

ministrul cultelor, îi rog să bine-voiască și nu afurisă interpelarea mea; adică să bine-voiască și nu declară că este cestiu ministerială.

Ei, căt pentru mine, dacă că nu fac din aceasta nici o cestiu ministerială și mai departe nici o moțiune. Să șcăti de ce? Pentru că las această placută sarcină majoritată și pentru că am convicționea că această cestiu nu se tratează nici prin bile albe, nici prin bile negre. — Să mă ierte d. Străjescu dacă voi avea bila neagră a d-sale. —

D-lor, în toată lumea se frâmentă ideea emancipării societății civile, toată lumea se înarmează; se înarmează reacțione, se înarmează oamenii cari adorează cele trecute, se înarmează ultramontanismul, se înarmează clericalismul, fie protestant, fie ortodox, fie catolic, penitru ca să ducă societatea civilă acolo unde ea nu poate să mai vină. Mai cu seamă la noi, de o bucată de vreme, pe neașteptate incep a se arăta aceste tendințe în partea culului, și de aceea noi trebuie să ținem ca să se dea religiunea ce este al ei, și să se păstreze mai cu deosebire cucerirea societății civile.

D-lor, unul din membrii Sinodului, cel mai învățat, cel mai cuvios, cel mai intelligent, a zis în Senat: recunoște marele cuvânt care să zis mai întâi în Adunările mame de la 1857, și mai recunoște un dureros adever, că biserică a rămas cea mai inapoiată.

Prin aceste cuvinte, d-lor, se desemnează situaționea și preocuparea tuturor spiritelor, fie religioase, fie ale liberilor cugetători.

Când biserică noastră era supusă patriarhiei, când biserică avea mitropolit deosebiti, căci țara era despărțită în două principate, mitropolitul Moldovei se prețindea egal cu patriarhul, iar mitropolitul țării Româneschi i se contesta acest drept de către patriarh, zicând că densus este numai un locotenent al patriarhului. Atunci când biserică noastră era robita patriarhului, țara era robita Sultanului și de multe ori în luptele noastre mirenescă în contra Sultanului, în lupte pentru emanciparea națională, vedeam pe patriarh punându-se aiaturi cu Sultanul. Patriarhul a reclamat dreptul ca să pună mâna pe mitropolită noastră, patriarhul de multe ori trimitea blestemele peste noi; dar părintii noștri, în fața acestor aspirații ale patriarhului din Constantinopol, în tot-d'a-una se opuna... Mai că mă cănesc că d. Hășdeu nu este aci, pentru că d-sa, care cerea să fie între noi ca păstrator al archivelor Statului, vă spus că există la mitropolia din Iași o condică săntă... dar în lipsa lui Hășdeu, mă voi să aducă eșu aminte de acea condică — nu pentru că am fost vreodata archivist al Statului, dar sunt lector de archivist, și aceasta am uitat să o spun d-lui Hășdeu.

In mitropolia din Iași se află condică săntă și în acea condică se afiă toate privilegiile bisericii române; acolo este o anofora a clericului și a veștilor boieri și un firman al unuia Sultan din timpul alegării mitropolitului Leon, prin care insuși Sultanul recunoasce cum că nu avea dreptul patriarhul să numească pe mitropolitul

rei și recunoascea că acest drept era un drept pământean, că boierii pământeni cu clericul trebuia să orăndească pe mitropolit. În acel renarcabil act se statonicea mai multe drepturi ale societății civile, și se arăta că în toate afacerile bisericești, afară de dogme, obiceiul era ca clasele dirigente ale țării să zică cuvântul lor. Asemenea Domnul Cantemir, când descrie Moldova, arată că în țara noastră nici o dată biserică noastră n'a fost supusă regimului călugăresc; asemenea regulamentul organic a statonicit că numai în cestiu de dogme Sinodul va zice cuvântul său, dar în ceea ce privesc numirile, distituirele și altele, toate aparțin societății civile. Cu toate acestea patriarhul ori când găsea țara slabă, venea și se alătura cu puterile acelor cari ne apăsau pe noi pentru ca să vină să zică cuvântul lor.

Mitropolitul primat al României a citat din veacurile vechi mai mulți mari episcopi și dascăli ca Dositei, Varnam, Grigorie și alii, dar a uitat să citeze pe doi, pe cari noi cestiu de la 1848 trebuie să împrospătăm memoria d-v.; a fost mitropolitul Neofit al țării Românești, care a bine-cuvântat miscrea din 1848 și a făcut Meletie care, la miscrea din Iași, s'a pus în cîpul țării să care, când arăta durele țării tri-misul Sultanului, l'siriuia lăcrămîne cari l'inundau barba lui căruntă. După năbușirea miscării de la 1848 din Iași și din București, mitropolitul Neofit a fost judecat de patriarhul și de Sinodul din Tarigrad, pentru că Neofit și aduse aminte că înainte de a fi preot era român și mitropolit din Iași, la trei zile dupe ce arătase durele țării în fața bătrânilor și tinerilor din Iași, căd mort.

Iată doți prelați mari pe cari nu trebuie să lăuti, pentru că fiind preoți și așa fost și Român. De atunci, d-lor, și în Iași și în București, toți acei cari se ocupă de trebile țării, de dezvoltarea țării, s'a jura că să nu mai lase patriarhului și Sinodul de la Constantinopol dreptul de a veni și a se amesteca în țara noastră și a mai arunca blesteme pe acel cari vor ca fiind preoți să fie și cătene români.

Aceasta a fost cauza principală că și preoții de mir să așeze și cu toții am jurat să sărămăm ori ce drept al patriarhiei, păstrând numai unitatea dogmelor cu biserică răsăritului.

Am avut onoare să vă spun că în lucrările Adunărilor mame din Iași și București, a fost o mare deosebire: Adunarea mamă din București — afirmand autonomia țării, s'a refuzat chiar de a respunde la întrebările Europei, care zicea că înainte de a se da României organizarea trebuitoare era în nevoie să se consulte populaționile; s'a mărginit Adunarea mamă de aci să rostească numai cele patru puncte.

In Moldova nu a fost asta.

Moldoveni, tot-d'a-una mai cu singure, mai practici, așa zis: ce strică să ne folosim de această ocazie ca să arătăm ce voim noi, și cum voim ca țara să fie organizată? Si dar să așeze pe lucru și desbaterile Adunării ad hoc din Iași sunt o comoară pentru ori ce om de Stat, pentru ori ce istoric care

ar voi să cunoască ideile ce insufle-ția acea generație de la 1857. Si aci mă permit să adresa o umilă rugă-minte d-lui prim-ministru:

Buletinele Divanului ad-hoc, cari co-prind sănătățile tuturor reformelor cari s'a făcut — fiind că convențiunea din Paris care a regulat țara, a luat de temeiul dorinței Divanului ad-hoc al Moldovei — buletinele aceleia așa poate că nu se mai găsesc în zece exemplare și am avut multă muncă până le am găsit; de aceea mă permit să i'adresa rugămintea să publice o ediție pentru generaționea viitoare.

O voce: Academia.

D. M. Cogălniceanu: Să o publice ministerul de interne, care are tipografia Statului.

D-năi mă, în acele buletine s'a publicat lucrările nu numai ale Adunării mame, dar și ale fie căruia comitet; căci Europa, mai ales dupe cererea lordului Clarendon, a făcut o lege prin care se organizează Adunarea mamă, unde, în adevăr, așa lost reprezentante mai toate clasele. Si pentru că în Moldova după ce în sedință plenară s'a tratat și s'a vizat cestiu generale, apoi era un comitet special care acolo a tratat interesele exclusive ale claselor. Așa așa și comitetul clericului, care a discutat toate cestiuurile, desbrăcând puterea laică de puterea religioasă, înființând Sinodul, făcând regulamente pentru partea mirenească, pentru partea monahală, pentru principiile de toleranță religioasă, regulând în sfârșit toate cestiuurile ce priviau pe cler, de la cei mai sus până la cei mai jos.

Sunt dator să spun că clericul atunci n'a fost într-nicică mai pe jos de toate cele-lalte clase dirigente ale țării. Erau mulți clerci atunci în comitet; erau mitropolit, episcop, arhimandri, erau reprezentanții clericului mirean. Dintre aceiai astăzi nu mai trăesc de către, dintre cari doar sunt persoane înalte: este Inalt Prea Sfântă Sa Mitropolit Primat, care pe atunci se schemează Calinic Charitonopoulos și este stimabil membru din Academia română, Prea Sfântă Sa Episcopul de Roman, care pe atunci se numea arhimandritul Melchisedec, și mai trăiesc și un preot de mir, astăzi gărvobit de bătrânețe, care a jucat pe atunci un rol mare revendicând drepturile clericului de mir, și părintele Matcaș de la Roman.

Inaintă de toate clericul, și cu densus toate clasele societății, așa rostit rupearea cu autoritatele eclesiastice a bisericii din Constantinopol. Nu s'a recunoscut de căt unitatea de dogme; și afară de unul sau doi cari mi se pare că acum sunt repausați, toți ceilalți, cu Melchisedec în cap, așa rostit încredințarea tuturor intereselor bisericii Sinodului, și acel care mai întâi a cerut ca în Sino l să ia parte și clericul mirean și a ținut una din cele mai frumoase cuvânturi ce să auzit vreodata la tribuna acestei țări, a fost P. S. S. părintele Melchisedec.

Tot P. S. S. părintele Melchisedec, cunoscând istoria țării, și mai cu seamă a Moldovei, scia că sunt județe unde trei pări din populațione erau cato-lice; cunoscă că interesul național

VII.

In adevăr erau niște actori cu cel mai mare talent, acea cari compuneau trupa signorului Vitalis, — vorbesc de căinii și de maimuță, — dar acest talent nu era prea variat.

După ce dedeați trei sau patru reprezentanți, li se cunoștea tot repertoriul; din acel moment, trebuia ne-apărat să se repete.

De aci rezulta trebuința ca să nu stăm mult timp într-un oraș.

Trei zile dar, după sosirea noastră în Ussel, trebuia să pornim înainte.

Unde ne duceam?

Luasem destul curaj în fața stăpânlui meu ca să mă permit să face această cestiu.

Cunoști aceste locuri? mă întrebă el, pe priuvin-mă lung.

— Nu.

— Atunci pentru ce mă întrebă unde mergem?

— Ca să sciu.

— Ce să sciu?

Rămase mut, privind, sără a face nișă o măscă, drumul alb de păraf care se prelungea dinaintea noastră în fundul unei vâlcele impădurite.

— Daca îi voi spune, continuă el, că mergem la Aurillac, Bordeaux, și de la Bordeaux spre Pyrinei, ce o să affli cu aceste numiri?

— Dar d-ta, cunoști aceste locuri?

— N-am fost nică dată păci.

— Să cu toate acestea ci unde mergem.

Mă privi iar indelung ca și cum ar fi căutat ceva în mină.

— Nu ști să citoști, nu e așa? mă zise el.

— Nu.

— Scii ce este o carte?

— Da, cărțile să duc la biserică, și se zice rugăciunile din ele, am văzut

era d'a legă impreună toată populația care locuia pe teritoriul țării noastre, și el a propus, său mai bine a acceptat, cum că toate avantajele ce se daă clericului ortodox să se dea și clericului catolic.

In adevăr, Prea Sfântă Sa scia că noi avem în țară o populație catolică, cum am avut și avem catolic; că tot-d'a-una până la venirea Domnilor fanarioți, biserică catolică era privată ca biserică națională a două, în căt la Christoghenă, adică la anul nașterii lui Cristos, când Mitropolitul țării mergea la Vodă să dea crucea sărute, alătura cu densus era și episcopul catolic care prezenta lui Vodă crucea și icoanele. El bine, s'a cerut și s'a dobândit în unanimitate, spre mareea laudă a clericului nostru, ca de toate drepturile și folosurile de care se bucură clericul ortodox, să se bucură și clericul catolic; și această declarație ne-a făcut noă cel mai mare liniște, și crez că ne-a ridicat în ochii Europeani mărturisirea acestei toleranțe, ceea ce dovedește că nici o dată n'a fost în țara aceasta răsboie religioase.

Când s'a organizat țara, după convențiunea de la Paris, eu am fost chemat să formeze ministerul în Moldova la anul 1860, și am chemat pe reprezentantul bisericii reformate, progresiste, pe învățătul arhieș Melchisedec, să-l organiză Adunarea mamă, unde, în adevăr, așa așa și a dobândit în unanimitate, spre mareea laudă a clericului nostru, ca de toate drepturile și folosurile de care se bucură clericul ortodox, să se bucură și clericul catolic; și această declarație ne-a făcut noă cel mai mare liniște, și crez că ne-a ridicat în ochii Europeani mărturisirea acestei toleranțe, ceea ce dovedește că nici o dată n'a fost în țara aceasta răsboie religioase.

Când s'a organizat țara, după convențiunea de la Paris, eu am fost chemat să formeze ministerul în Moldova la anul 1860, și am chemat pe reprezentantul bisericii reformate, progresiste, pe învățătul arhieș Melchisedec, să-l organiză Adunarea mamă, unde, în adevăr, așa așa și a dobândit în unanimitate, spre mareea laudă a clericului nostru, ca de toate drepturile și folosurile de care se bucură clericul ortodox, să se bucură și clericul catolic; și această declarație ne-a făcut noă cel mai mare liniște, și crez că ne-a ridicat în ochii Europeani mărturisirea acestei toleranțe, ceea ce dovedește că nici o dată n'a fost în țara aceasta răsboie religioase.

«Sinodul general al bisericii române se compune:

a) Din Mitropolit;

b) Din Episcopii eparchioși;

mului ca și soartă bisericii de mir. De atunci soartă monachismul preocupa lumea; nu se credea, nici azi nu se crede, că monachismul trebuie să dispară cu totul. Părintele Melchisedec credea că trebuie să se reformeze monachismul; că trebuie din monachii să se facă oameni folositori societăței civile, și atunci s'au secularizat toate schiturile cele mici; s'a hotărât ca nimici să nu poată trece la tagma bisericescă fără consimțimentul autorității civile; s'a hotărât vîrsta, s'a hotărât ca să meargă la moșnăstire numai acela, care, desigur, de valurile lumii, cauță asilul bătrânețelor lui, și s'a hotărât vîrsta de 60 ani pentru bătrâni și de 50 ani pentru femei. Este o lege în privința aceasta și nu mai văduse să abusez de răbdarea d-oastră citindu-vea acea lege.

DIN AFARA

Rusia in Asia

«Pester Lloyd», organul guvernului unguresc, în numărul său de la 31 Decembrie, următoarele:

Pe când Anglia, Germania, Italia și alte state italiene ca Olanda și Portugalia, cauță să și dezvolte politica lor colonială și cauță anexiuni în lăuntrile depăriate ale Africei și Australiei, Rusia înaintea cu pași măsuțați tot mai departe în Asia centrală și îndeplinește acolo, fără nici o concurență, fără nici o burburare, cucerirea unui teritoriu după altul. Nu de mult s'a lansat stirea din Paris, că politica rusă are de scop să atragă în sferă puterii rusești Heratul și să avanzeze pe calea drept sentinelă până la granița imperiului indian. «Journal de St. Petersburg» a desmînit această stire și a respins cu mare indignare insinuația că Rusia ar avea intenționarea să atace independența Afganistanului. Însă această desmințire pare a nu fi fost convingătoare prea tindeni. «Temps» asigură prin corespondentul său, că pună totă increderea în sinceritatea organului d-lui de Giers, dar cu toate asta nu poate da o valoare asigurărilor acelei iși, de oare ce d. de Giers însuși nu și hotărîtor în aceste cestui. Acum un an, când a fost vorba de lăua în posesiune a Merwului de către Rusia, «Journal de St. Petersburg» a negat de asemenea orice planuri ale Rusiei în privința aceasta, și în cele din urmă Merwul s'a anexat. Se zice, că însuși d. de Giers s'ar fi plâns, că pe calea unei cestuii are mare influență la împăratul, în altă parte absolu nici o influență. El ar fi zis: «Am avut fericirea să fac pe împăratul să se apropie de Germania, dar n'am avut nici o influență asupra Merwului, care s'a anexat cu totă opoziția». Adevărul este - să zice meționatul corespondent - că în cestuii înaintării contra Afganistanului partida militară are supremația. Nu e un singur general, care să nu declare în mod logic, că Merwul nu poate fi ținut, dacă nu se va ocupa și Heratul. Mai toți ambasadorii Rusiei sunt în casul acesta cu partida militară; unii din ei recunosc, că împărtășesc ideile politice ale d-lui de Giers în toate punctele afară de Afganistan și că după a lor părere temere de o rezistență a Angliei sunt cu totul chimice. În aceste indicații noi vedem ivindu-se umbrele unei cestuii afgane, cari pe viitor vor turbara poate celul acordului rusu-englez, astăzi lipsit de nori. Statele continentale ale Europei nu vor fi atinse în primul rând prin această afacere, iar căt despre noi am spus-nu de mult, că pentru liniește și pacea Europei este în tot cazul bine, dacă Rusia se va mulțumi și exercita tendința de expansiune în stepele pustii ale Asiei centrale.

Franta și Germania

«Le Temps» primește din Londra următoarea corespondență telegrafică: «Standard» se felicită că națiunea franceză a înțeles în sfîrșit neputința unei alianțe franco-germane.

«Francia - zice ziarul englez - poate să aibă să facă obiecții pentru prezența trupelor engleze în Egipt, și, pe de altă parte, printul de Bismarck poate să-și aibă cuvințele sale pentru a crea obstacole proiectelor Cabinetului englez, dar, dacă Fransa este nemulțumită de Englera, aceasta nu implică nici de cum bunele dispoziții pentru Germania și, de să cancelarul îl place să simuleze asemenea dispoziții față cu guvernul francez, nici un cetățean al Republicii nu se va lăsa amăgit de mărturisirile de cordialitate ce ar veni din Berlin. Căt despre ideea unei alianțe între Fransa și o putere care i-a răpit Alsacia și Lorena, apoi ideea aceasta este prea puțin naturală și prea nepracticabilă pentru ca să poată incolții în spiritul oamenilor cu minte.

«Principele de Bismarck - urmează Standard - cauță să producă neințelegeri între Englera și Fransa cu scop să izoleze pe cea din urmă și să aducă prejudecături prestigiului francez, iar nu prestigiului Marel-Britanii. Nu va da nici o dată Franciei un sprijin efectiv ca ea să poată să reia în Egipt poziția sa de care o ocupă altă dată, dar este gata să o indemnize la o oprire a vederilor Englezilor pentru ca să facă acestea mai anevoie sarcina întreprinsă în valea Nilului».

Turcia și Muntenegrul

Printre numeroasele stipulații ale tractatului de la Berlin, a căror aplicare rămăse necompletă până acum, este una a cărei executare pare în fine asigurată în ceasul de lață: vrem să vorbim de delimitarea teritoriilor cedate de Turcia Muntenegru. Operația aceasta laborioasă a ocupat în timp de cinci ani o comisiune mixtă, ale cărei lucrări erau neconveniente intrerupte, nu numai de dificultățile topografice și tehnice și de asprimea climatului, dar și de pretențiile contradicției a partidelor și de rezistența populaționilor destinate să schimbe stăpânul. Contestările diplomatice nu mergeau uneori fără oare-care hărțuieri în țără aceasta unde starea de rezbel între Albanezii otomani și supușii principatului muntenegrean este aproape permanentă; și pe tot minutul Europa era amenințată cu perspectiva unui nou conflict în această primejdii, oasă regiune balcanică.

Acum este permis ca lumea să se liniștească și să consideră cestuii această incurcată ca rezolvată, cel puțin până la un nou ordin. Întrădevăr se anunță că frontiera turco-muntenegreană a fost definitiv fixată într'un comun acord, și Corespondența politică ne aduce detalii complicate și determinante topografice efectuate de comisiunea. Răsuflare din informațiile publicației oficioase vienește că, în fază decisivă a negocierilor, Poarta a arătat un laudabil spirit de conciliare, care a înlesnit reglarea litigiului.

DECRETE

S-a acordat medalia „Bene-merenti” clasa II d-nei Maria Drăghiceanu, născută Zachrescu, pentru scrierile sale istorice.

D. Panait Alexandrescu s-a numit sindic în comitetul bursei din Galați; iar d-ni Emanuel Dimitriu, Ioan Niculescu și Ion Tomovici s-au numit membri în aceeași comitet, în locul celor actuali al căror termen acordat de art. 13 din zisa lege a expirat.

D. Panait Stoica, actual procuror de secție la curtea de apel din Iași, este numit procuror general la aceeași Curte, în locul vacanță.

D. Al. Dimitriu, actual președinte la tribunalul Bacău, s'a permis în această contră la tribunalul Neamț, în locul d-lui Theodosie Petroni, care a trecut în postul ocupat de d. Al. Dimitriu, conform cererii ambilor d-ni președinti.

Sunt numiți și permutați:

D. N. Grecescu, ajutor la ocolul Severin, în locul d-lui I. Tănărescu trecut în administrație. - D. N. Ionescu, ajutor la judecătoria ocolului Stroiești, în locul d-lui N. Grecescu transferat. - D. Al. P. Popescu, ajutor la ocolul Bechet, județul Dolj, în locul d-lui M. Anastasiu, demisionat. - D-nu G. Burnea, portăre la tribunul Ilfov, în locul d-lui V. Vasilescu, demisit. - D. G. Bărănescu, portăre la tribunul Muscel, în locul d-lui B. Frangopol demisionat.

DECISIUNI MINISTERIALE

In directia telegrafelor și postelor, se anunță după vechime:

La gradul de elevă clasa I, actuala elevă clasa II Modreanu V. Elena.

La gradul de elevă clasa II, actualele eleve și elevi aspiranți: Rădulescu Aneta, Ioanescu Profira, Stamatiu Nicolau, Dimitriu Elena, Streteu Elena, Gheorghiu E. Georgia, Georgescu Efimia, Tzenovich Ecaterina, Alexandru Ana și Frasăneanu Stefană.

Să confirmă:

În gradul de elevă clasa II, actualul copist Florescu P. Ermil, Ionescu Nicolae III, Călcău Gheorghe și Tomasian Artaxere.

Se repremète, conform legii, cu gradul de elev aspirant, fostul elev clasa I Grosian Ioan.

DIN JUDEȚE

Citim în «Vocea Covurluiului» din Galați de la 1 Ianuarie:

«Astăzi s'a înmormântat înțărul Ferdinand Fanciotti, incetat din viață subbit a-lătă-seară, la orele 11^{1/2}, în mijlocul balului de la Turn-Verein. Moarte sa, provenită din paralizia cordului, a provocat o mare emoție printre asistență, și cea mai mare parte din lume a părăsit balul.»

«Galați» afișă că se organizează o mare vînătoare, la care vor lua parte mai multe zeci de persoane din orașul Galați, pentru Joia viitoare, în pădurea de la Serbești, județul Covurlui.

Duminică, s'a înținut la Otel National din Galați întrunirea comercianților.

În cestuiile discutate, s'a hotărât și înființarea unei societăți a comercianților, în scopul dării lucru cu mai multă putere pentru nevoile comunității.

«Deja ieri, zice «Post», s'a și ales un biuру provisor compus din următoarele persoane: d. C. Teodorovici, președinte; d-ni I. Neculescu și I. Brociner, vice-președintă; d. I. Tomovici, casier; d-ni N. Ghimbășanu și P.

Ganea, secretar; d. N. Popovici, contabil.

De la 16-29 Decembrie în Galați au fost: nașteri 48, din care 25 băieți și 23 fete; căsătorii 11; morți 48, din care 29 bătrâni și 19 femei.

După religiuni, născuții au fost 36 creștini și 12 israeliți, iar morții 38 creștini și 10 israeliți. Deci dar, ca tot-dăuna, creștinii sunt în deficit și israeliții în excedent la nașteri.

Boala pepefului și scarlatina au secerat multă în aceste două săptămâni.

ECONOMIE RURALA

(Un nou tratament contra filocserelor)

Filosera se întinde cu repeziciune în podgorile Prahovei. Ori că măsuri vom lua, ca măine și viile din cele-lalte podgorii vor fi atacate. Până astăzi nu am făcut nimic în contrătările insecte. Timp nu avem de perdit; guvernul, cel d'antăru, este dator să ia imediat dispoziții pentru ca pe data ce va începe primăvara să trateze mai multă vîl filocserate, întrebînduându-ștănele care să fie dovedită că au mai mare energie contra insectelor.

Până astăzi trei mijloace s'a probat că produce rezultate mai vîdute, și anume: Submersiunea, adică inundarea viilor cu apă, — Soluțunea de sulfocarbonat și injectiunea de sulfur de carbon. Submersiunea nu se poate aplica de căt în localitățile unde podgoranele are apă multă la dispoziție, adică mai multă în răsăritul de carbon costă prea scump și până astăzi nu a mulțumit deplin pe vîticitor. Pentru distrugerea oului de iarnă al filocserelor care se află pe coardele de viață, învățatul Balbiani propune să se ușeze în primăvară cu o micsură compusă din 20 părți ulei de greu, 30 părți nestalină brută, 100 părți var nestins și 400 părți apă. Această micsură său usoare se face topind nestalina în uleiul; soluționea se toarnă peste var, după ce mai întâi să se ușeze varul cu apă pentru a-l stinge, și apoi se toarnă apă pe ce a mai rămas mestecând bine până ce se face micsură cu apă. Cu această alifie se urcă la 175 lei de ectar pentru o singură dată și la 290 lei când se repetă, remediu doctorului care se urcă la 60 lei de ectar, înălțîndu-se astăzi avantaje inedite. Pe lângă acestea, trebuie observat că sulfurul este uneori de aplicat pe când arseniul se poate întrebuița cu înlesnire peste tot locul.

Iată de ce trebuie să facem noi care avem filocseră în atâta vîl din dealul mare? Părere mea este că, întrucât se aplică remediu de la agricultură și se urmărește să se ceară legătura din Paris să văză pe d. doctor Tangourdeau; să comande și de cătărețe de arseniat că se va socoti de trebuință pentru a face incercare pe suprafețe mai întinse; ca acest arseniat să fie aplicat pe toate instrucțiunile practice de întrebuițare să se trimită la București cel mai târziu până la 10 Februarie. Această doctorie să se incerce și de minister și de particular. Eu, care am două vîl filocserate cum se cazează, mă ofer a face incercare cu toată ingrijirea putincoasă; voi asista în persoană când se va aplica remediu la fiecare vîl și voi da seamă de rezultate. Tot ceea ce rog este că să nu se piară timpul căci primăvara este aci, și doctoria trebuie aplicată pe data ce se imprimează.

Centimetri de vîtele doctorului, rădăcinele erau acoperite de filocseră.

Doctorul Tangourdeau, în fața unui resultat atât de inedat, a luat un brevet de invenție. Bine a făcut doctorul și dacă doctoria sa reușește, merită, pe lângă inavutire, recunoașterea tuturor podgorenilor din Europa.

Să venim acum la materia întrebui-

tate de la Casa de Depuneră. În zece minute, toti pompierii, poliția militară și civilă, ofițerii superiori din armată și o lume foarte deosebită a umplut curtea localului și toată strada. Pe acoperirea bărbătă apărătorii. Mai multe cîrufe au fost umplute repede de registre.

Azii, pe la ora 1 d. am. s'a ivit un incendiu la Casa de Depuneră. În zece minute, toti pompierii, poliția militară și civilă, ofițerii superiori din armată și o lume foarte deosebită a umplut curtea localului și toată strada. Pe acoperirea bărbătă apărătorii. Mai multe cîrufe au fost umplute repede de registre.

Măine vom da amânunte.

SPECTACOLE

TEATRE

TEATRUL NATIONAL - Joiul la 3 Ianuarie 1885, la reprezentăție a piesei «Boccaccio», Opera comică în 3 acte tradusă din franțuzesc. M. M. L. L. Regele și Reina vor onora cu prezență M. M. L. L. această serbare.

BALURI DE SOCIETATE

TEATRUL NATIONAL - Miercură la 23 Ianuarie 1885. Balul cu tombol pentru sprijinul fondului filantropic și a serbarei a universității sociale și funcționarii publici (Filantropie și Economie). Reprezentată azi prin 1526 membri, M. M. L. L. Regele și Reina vor onora cu prezență M. M. L. L. această serbare.

Prețul intrării: pentru o persoană 5 lei. Loje de rangul I, lei 10. Loje de rangul II, lei 40. Loje de rangul III, lei 30. Fiecare billet de loje are alipit patru cupoane, care dă drept de intrare la patru persoane. Lojele se afiază de vînzare la secretarul societății d-nu Basile N. C. Beșlegeanu, la sediul societății său Bulevardul Elisabeta, No. 12.

SALA BOSEL - Miercură la 9 Ianuarie 1885, se va da de către societatea Carpații Un mari bal pentru sprijinul fondului societății; între altele joacă obiceiute se va juca Războane. Intrarea pentru o persoană 3 lei; pentru familie 5 lei.

BALURI MASCATE

SALONUL TEATRULUI DACIA - Martea Joia, Sâmbătă și Dumineca Baluri măscate. - Muzica reg. 4 de roșiori sub conducerea d-lui Wieser și buda de lăutari a cunoscutului Padureanu vor executa cele mai noi ardei de dans și de salon. Intrarea 2 lei; pentru d-nii ofișeri 2 lei cu garderoba.

Dr. I. NEAGOE

MAMOS

boale de copii, de ochi și de piele consultăza în fiecare zi de la 2 - 3 în locuția lui, strada Dionisie 23.

Martea la orele numite pentru săraci grauit.

Doctorul Boicescu

s'a mutat în strada Colții No. 70

VIN NEGRU

de Orevița și Golu-Drâncea

Vechiul de 4 ani, calitate superioară tuturor altor vinuri, - 15 fr. vadra - și

ALB DE DRAGASIANI

din resoltă

